

No més drets sense devers.
No més devers sense drets.
Els drets individuals són imprescriptibles, ilegalsibles i ingarantibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantia, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És lícit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y a la sombra de sas riqueses mal adquiridas persegueix a qui critica sos vicis y la societat qu'ells consent, és un dels sers més envilit, degradats y despreciables de la Naturalesa. •

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense mistificacions ni atenuants de cap mena, tant si es veu perseguida per hipòcritas farsants, com si sent l'aplausament honrada y digna. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

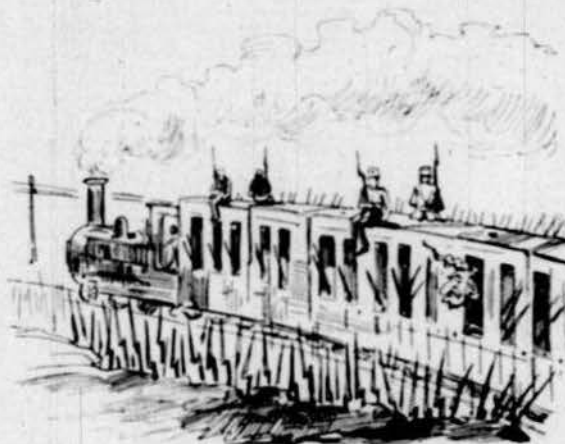
El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
Las suscripciones se pagan por anticipado

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA
Pels pagos s'admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de facil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA
Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surt a llum puntualment cada diavendres

ACTUALITATS

Ministerials y arteras precaucions per d'un viatge evitar las oracions.

Am las derrerias plujas de motins hi haurà cullita de bolets earlins.

A Nàpols una huelga m'els fa fieros perque aixis fan la huelga allí els cotxeros.

Pel nou impost las cartas van queixarse y ans de pagarlo intentan sublevarse.

EL TORERO Y EL MESTRE D'ESTUDI

Vuyt anys enderrera dos jovenets, amigs inseparables, concorrian a las aulas afanyosos d'aprendre de llegir i escriure, puix aquet era l'anhel dels seus pares. A un d'ells se li va ficar al cap la mania de seguir la carrera de mestre, y degut an aquesta idea, sens dupte, feu qu'el noy fos el més aplicat de la classe. L'altre, que ja tenia diferent gust, sospirava pera seguir terra a fi de conèixe el món, assistint cada dia a un passeig hont els quintos hi aprenien l'exercici. El maneig de las armas li llamava bastant l'atenció, y més el crid de mando d'algun quefe infatoy per l'orgull dels galons.

Aixis van passar alguns anys, cada un am la seva idea, fins qu'un dia van tenir de separarse.

L'amistat en temps de l'infantesa, queda eternament gravada en la memoria, puix no hi hà temps més felis, majorment en l'època en que tu o ha nascut am la flor al... cap del nas, q'è d'espavilarse pera viure.

L'afanyós estudiant va continuar la carrera, fins qu'als vintidós anys vegé coronats els seus esforços y sacrificis am l'honorós títol de mestre d'estudi. —Per fi, —es deya, —ting lo que volia. Are sols em falta qu'em destinan en algun punt ahont puga guanyarme la vida en cambi de las horas que jo emplearé pera instruir a la quitxalla.

No va tardar molt temps el nostre bofi mosso en obtenir una plassa guanyada dignament per oposicions y va anarsen a un poblet de Catalunya a cumplir la seva missió.

L'allegria del novell mestre era gran: ja es veyia rodejat de noyets que l'escoltavan embabiecats quan els explicava l'istoria d'Espanya; la relació de las guerras els entusiasman en gran manera, perquè els ho pintava com que passés en aquell mateix instant. Aixis és qu'el nostre personatge fou totalment apreciat per aquell poble, que regoneixia en ell la bondat y el saber a la vegada, de lo que n'estava joyós perquè veyia qu'els seus plans no havian surtit frustrats.

Després de las horas d'estudi s'ocupava en portar la contabilitat d'algun vehi, cosa que l'ajudava a passarho millor, si bé comprenia qu'havia de treballar moltras horas pera lograrho; mes la voluntat hi era tota, y poc li feya an ell, ja que no tenia cap vici ni altra distracció.

Algunes voltas, ataleyat en la feyna, recordava al seu amic, pensant quina hauria sigut la seva sort. Els dos no s'havian vist de molts anys y no sabian l'un de l'altre el seu paradero y per aquest motiu no es van donar may noticias.

Als anys van passar: L'honorat mestre d'estudi s'havia casat y tenia dos fills, als quals educava am particular atenció, cosa propia d'un pare bondados. El treball era ja més penós, puix se trobava am que l'Estat no li satisfeyia, com era degut, la nómina, passant trimestres y anys sens rebre una pesseta, yentense obligat a buscarse petites ocupacions que li proporcionessin una part de lo menester pera atendre a las necessitats de la familia.

Un dia es va veure obligat a anar a la Diputació de Barcelona per assumptos del poble, puix l'alcalde no servia per res, y amb el rector, qu'és generalment qui governa, no li era prou prudent cumplir aquella missió. Diligent com lo primer més interessat, va cumplir l'encàrrec; però va tenir que passar tot el dia a la capital, perquè fins a l'endemà no era possible despacharlo, per ser dia de festa. Aixis, doncs, tingut tota la tarde lliure, que comensà a malgastarla anant a pendre un café, cosa que no acostumava sino a casa. Aburrit ja de seure y passar els ulls per tots els periódics que li van venir a mà, se disposà a donar un passeig per la Rambla. Aquest llog estava concurríssim.

Els cotxes descoberts ocupats per elegants senyors formavan una profusió. Alló va cridar-li bastant l'atenció, puix no comprenia aquell desespero de carruatges en unas horas qu'el senyorío està entregat a la mitx-diada; mes no va tardar en donarse rahó d'aquell misteri: uns picaments de mans l'obligaren a girarse, y vegé un carruatge tirat per quatre cavalls y ocupat per homes qu'anavan vestits diferentment dels altres: eran els toreros que feyan la pasa-calle. L'home no havia vist may cap

corrida de toros, ho considerava molt impropri d'un país qu'es diu civilisat, y es fixà en ells com a una gran novetat. Mes joh sorpresa! reconegué, a pesar dels anys transcorreguts, al seu amic d'infancia que lluhia un luxós trajo. L'indiferencia en que estava per las corridas, de prompte es cambià en un desitj, y va apresurarse a anar a la plassa de toros pera veure al seu antig company. Després de la sortida de la cuadrilla y dels tocs de reglament va comensar la corrida amb el primer toro, que va donar bastant de joc y algun susto an el mestre, puix el no estar acostumat an aquesta classe d'espectacles produheix una cosa estranya y fa qu'es pateixi durant la corrida. Però ell volia veure al seu amic, aixis com també el seu treball, y per aquest motiu tingué paciencia, esperant, no obstant, que s'acabes per anarhi a estrenye la mà. A més de la congoixa, pogué experimentar moments de satisfacció. An aquell torero li pertocava matar dos toros, els quals foren dels més braus. La serenitat, valentia y l'acert en el moment de la mort li van proporcionar nutris aplausos, ratiants l'entusiasme del public an el extrem de tirarli centenars de cigarros-puros y mils felicitacions per part de distingidas senyores y de la noblesa que hi va assistir. Al mestre d'estudi li espurnavan els ulls d'allegria, puix veyia l'amic aclamat, de lo qu'ell també en participava.

Tant bon punt la funció fou acabada, es disposà a anarlo a trobar. El public li interceptava el pas y l'empenyia frisois, tement que se li escapés. Pet fi va lograr el seu desitj: Abans de dirli una sola paraula, perquè la emoció li privà, va abressarlo fortament, y, mirantsel de lit a lit, va dirli:—Rafel! No em conèixes?

El torero va quedar mirantsel, y, després d'inspeccionar la seva fisonomia, respongué:—En aquet moment no recordo...

—Sog el teu amic, en Miquel. No em tens present?

—Tu? Vritat. Are et reconeg. Jo ja et creya mort! Y donchs, zaque t'has fet durant aquets anys?

—Mira: sog mestre d'estudi d'un poble d'aquí a la vora.

—Es a dir, qu'has sortit ab la teva?

—Sí, desgraciadament!

—Y aixó? Qu'et falta?

—Em falta qu'el govern em pagui lo qu'em deu, puix fa molts mesos que no hi cobrat un centim. Sort ting que las horas destinadas a la distracció las empleo en donar lliçons a domicili y portar la contabilitat d'algun establiment, que, de lo contrari, em trobaria en el trist cas de no poder donar pa a la familia.

—Es a dir qu'ets casat?

—Sí, Rafel. Ting dos fills, que són el meu encant.

—Ja veus, doncs, com els teus esforços no t'han servit de res. Tu sabs molt bé qu'el meu anhel era el de seguir la carrera militar. No ha pogut esser per mil rahons qu'és per demés t'expliqui; però, en cambi, m'he procurat un ofici que no tingues de treballar y que pugues disfrutar al meteix temps: Veritat es qu'estig exposat a quedar inútil per la vida; mes no em faltan may diners y visc regalat en mitj de l'aristocracia, que veu en nosaltros a uns sers distingits dels demés. Tu, que comprend pres tas un dels serveys més indispensables y més honorats a la societat, et trobas poch menos que abandonat. ¡Ah Miquel! Si avuy poguessis tornar an aquell temps, de segur que tirarias per un altro cantó. Els espanyols som poc agrahts, gracias als nostros governants, qu'acaban d'emporbir a la nació am pagos insostenibles pera viure més regalats ells. Deixa l'estudi, creume; procura colocarte en alguna casa de comers, que, al menos podràs comptar ab un jornal fixo. Jo t'ajudaré a buscartela, puix no em faltan personas aquí a Barcelona qu'em servirán per tot lo qu'els demani.

—¡Ay Rafel! Sento moltíssim deixar la carrera per la qual hi tingut y ting tanta vocació; mes veig que la rahó et sobra y serian infructuosos tots quants esforços fes per ella. Ja n'estig desenganyat, puix veig irremediable el mal qu'ha caygut sobre la noble carrera que professo. Aixis, doncs, acullo la teva noble oferta, y vulga Déu pugui sortir de las tragedias que fa temps estig passant.

—No t'apuris: lo que faré per tu serà com qu'ho fes per un germà meu. Confia en mi. Aquet vespre t'espero en el café Condal y no dupto que ja podré darté una bona noticia.

—Tant de bó ho logris!

Aixis van quedar aquells amigs de l'infancia, anant cada un als seus quefers.

A l'hora convinguda se trobaren en el café aludit. Dintre pocs dias va quedar vacant la plassa de mestre del poble per no poderhi viure el que la desempenyava, passant a ocupar-ne una altra d'una casa de comers que li proporcionava mes ventajós porvenir.

Las cosas d'Espanya són totas per aquest estil: qui més hi fa, més hi pert.

DR. CANSALADA

Montmeló 26 Agost de 1893

Amig Director: Dimecres de la setmana passada, en aquest poble de Montmeló, va passar un let més qu'escandalós.

Va inaugurar, el dia 15 del corrent mes, un Circul denominat La Fraternidad de Montmeló degudament legitimat pel govern de la provincia. El dia següent, a las quatre y mitja de la tarde, va presentarse en el llog qu'ocupa la citada Societat, un tal Pau Armas, que dir ser delegat d'embarc, acompanyat de l'agut del poble y dos mossos de l'Ecuadra; y sense respectar la molta concurrencia de vehins y forasters que hi havia per ser els dias en qu'el citat poble celebrava la festa major, degué l'indicat delegat d'embarc que tothom surtis a fora del local, puix que devia procedir a l'embarc.

El president de la Societat va dir al representant de la ley, que va negarse a exhibir lo corresponent auto del seu mandat, que tot quant hi havia en aquell local era de la Societat, y qu'aquesta, legalment constituída, no podia ser embargada, puix que, inaugurat el dia abans, no podia tenir cap deute en descobert. Contestat l'interpelat que no s'entenia de romanos y que venia a embarcar a Martí Jané per un descobert de seixanta tres pesetas y volia fer feyna. En va observarsel qu'el tal Martí Jané, allí, no era més qu'un servidor de la Societat y qu'en res tenia que respondre aquesta del deute qu'aquell tingué, mostrantli, ademés, tota classe de documents qu'acreditavan las observacions del president, a lo que'l GRAN REPRESENTANT DE LA LLEY, va contestar qu'el no tenia de fer res de tot alló ni regoneixia la firma del governador perquè res representava allí, (textual).

Acte seguit, encomenante a l'auxili dels mossos de l'Ecuadra, en mitj de las protestas dels concurrents, va comensar a carregar taules, cadiras, barralons y garrafas de licor y tota classe de servimient; y considerant tal volta qu'encara no havia fet prou presa pera cubrir las seixanta tres pesetas indicadas va endursen fins el caser de dos quartos, sense pendre la molestia de cancharlos devant de testimonis; y per cert hi havia bastants dineros.

Quin calificatiu aplicarem an aquets procediments dels representants de la ley? ¿Assaltadors de propietat agena?

¿Trobarà la Societat escarnida y atropellada la justicia qu'és d'esperar contra l'atropellat qu'ha sigut víctima?

En tant la Societat espera la solució de la seva denuncia presentada an el jutjat de Granollers, qu'és allí ahont correspon, ho seria que li tornessin els efectes sustrats per equivocació tant manifesta.

L'X que m'era.

Montmeló de Montserrat 28 Agost de 1893

Endimoniat Director: Vaig a posarvos en coneixement d'un acte realisat per un fabricant que trixa an els treballadors ocupats en el seu prevari.

Aquet fulano té, en una salzerada, propera a la fabrica, un pou d'aigua molt fresca y bona, la qual s'extreu merces a una bomba moguda per la forsa que dona el vapor que fa anar la fabrica. Anant aquesta dia y nit, clarament se comprendrà qu'el doli d'aigua és continuo. Aquesta aigua no s'aprobia y va a parar al riu.

Es cas és qu'ha arribat a tal extrem la tancanyeria del fabricant, que fins la prohibit que cap treballador vagi a buscar ni un cantí tant sols de dita aigua, temint de beuren quan té set, d'una de molt calenta que ve d'una canyeria qu'atravessa el riu.

L'esmentat fabricant deu mirar si logra matriarlos de set, ja que sentios patir gens no ho logra.

Es un d'ato més per apuntar en el gran llibre de las reivindicacions.

Un desitja salut y revolució social.

UN EMPALTA BRATAN

Vilanova y Geltrú 28 Agost 1893

Estimat Dimoni Gros: En aquesta vila, qu'és liberal per essencia, tenim la desgracia de tenir un supient de jutge municipal més rancor qu'el vi de puja y més rapaxió qu'un faró trasatlántic.

Es el cas qu'un company anomenat lidafons Altés volia inscriure civíllment a una filla seva amb els noms de Solidaritat, Acracia y Amor. Però aixó, que cap obstacle troba per part de la majoria de jutges municipals d'Espanya, va trobarne per part del de Vilanova, qui va dir, contentant a la consules del secretari, que no estavan dintre de la ley los citats noms, y que, per lo tant, no els podia admetre. Veient semblant negativa, el company Russell, qu'estava allí present, va dir an el secretari que qui no estava dintre de la ley era el senyor jutge al no vulguer admetrels, puix li podia ensenyar una colecció de periódics que donan compte d'inscripciones amb aquets ó semblants noms, a lo que

va contestar al secretari qu'altó són apreciacions de distint criteri que el de Vilanova. L'esmentat Rosell va contestar qu'el desfer d'un jutge no era el de fer imprimir la seva opinió, sinó la d'emmotillar-se a las lleys, y que de ferho com ho feya cometia una agressió contra ellas. A pesar de lo dit, el jutge Sr. Robert ja Sastre Pau, va escoltar com qui sent ploure las paraulas de censura del company Rosell. Veyent que res més tenian que fer, van retirar-se els companys Altés y Rosell, fent constar, n'obsta, que, si alguna responsabilitat hi havia després d'haver denunciat la criatura dintre del terme legal, era del senyor jutge, ja que s'havia negat a admetre noms que són perfectament legals.

Abans d'acabar parlaré de la *Asociación* dels boters de Vilanova y la seva comarca, que tant valentment sostenen amb el burges Torred de Vilafranca. Se comptan actes d'abnegació admirables per part de dits boters, arribant fins a l'extrem de dir a dit burges, en vista de la seva poca formalitat, que trencant tota classe de negociacions. Al preguntar dit burges a la comissió abont s'havia de dirigir cas qu'ells hagués de menester, van contestarli qu'ho preguntés. L'unió és perfecta, y am tant bona augurs la victòria és segura per part dels obrers.

No tenint res més que dirvos, se despedeix de vos desitjantvos salut y prosperitat

R. R.

LA CANSO DEL TROTLA

Dalt d'una casa am quint pis hi ha un colomar sens coloms bont poden mana' el que valguin: és la neva habitació.

Allí visc en companyia d'un cató an el porc canta, y molts d'ells no són el porc; mes ting un criat qu'em crida cada dia, si no plou. Es un criat que no falla, és un criat bondados: no el pago may y no es queixa aquest criat en el sol qu'am tota llista entra, procurant no fer soroll, donantme llum per vestirme y escalfant l'habitació.

Qui com jo?
No em pino cap pedra al fetge. Ni pena ni dol!

La meva vida és la vida del pobret y del senyor per dinar menjó pollastres, y per sopa... uns quants favons. Avuy vaig en carretella, demà tiro un carretó, y, si comé, per la nit, sense embràs, am frac y tot, vaig a un palco del Liceu, y acabada la funció arribo a casa y no menjo fins... que m'empenyo el frac nou. Més comestament tebebris, y també pràctics, són molts: és un poquet de cada cosa, pintura, lletres y tot lo qu'embeilles nostra patria sense fronteres, puix sog verdaer cosmopolita.

Parti el rey de tot el món. — Y sabent tant vas a peu? —
Partirían. — Si, senyors. Vaig a peu, y devegadas porto estripats els mitjons.

Qui com jo?
No hi ha mai que cont anys durs. Ni pena ni dol!

Jo tot m'ho preng a la fresca, no m'amoïno, no, no. El món és sols una bola y la vida és un mal son, y quan despertat te trobas dintre la fossa ho muer, sent heres d'un epítol degut a l'estimacio d'algun amic que t'aurota perquè en vida, tu, mualot, li pagavas molta café, sens que ell pagues un sol cop. Tot ho preng, com ho presentan, un exhortio o res, no, no, puix, recordant a Baetrina, per mi dig: — Per ser ditxos en analies, no analies, que hi trobarás el llautó. Prenent el món d'aquest modó, sens el gran home del món, i vida alegre, fora pensa, que las penas són trastoma, y els trastoma moltes vegadas a Thome fan tornar boig.

Qui com jo?
Fóra històrias y romanças. Ni pena ni dol!

Jo hi tingut diners, borrango, ja ho creg m'hi tingut, y molts més am viatges y tiberis polanerats sense mort.

Tant me fa, que lo que penso és natural y és rahó. Per treballar no serveixo. Bé prou n'hi han que són bonos! Si a te un ofici em posava, pendria d'un pobre el ling, aixís és que, mal per mal, val molt més ser lo que anjo sog tot y no sog res, no sog res, però ho sog tot. Lo que vuy no amoïnaré, que no em s'inguin am rahons. Però dig sempre a tothora, tant si pino com si no plou — Qui té l'exna que la fassa. No vuy nansas ni vuy brocs. Que vagin sonant els músics. Cada cosa és del color del cristall com que se mira. Tant m'extimo oaps com cols.

Qui com jo?
Ara sempre és el meu lema: Ni pena ni dol.

Lluís Mallá

Els fusionistas tiraven en cara an els conservadors que durant el darrer domini dels de las conservats tot eran motins a Espanya y que de consegüent, las altias institucions del país, alias monarquia, corrian perill.

Y bona els ha sortit la rahó an els fusionistas, que, d'ensá qu'ells governan, els pobles han continuat amotinante de tal modo, que tots plegats els motins del temps dels conservadors són pa y mel al costat del qu'acaba de promoure a Sant Sebastiá, a las barbas de la mateixa monarquia, puix la cort resideix actualment allí, xiulant y apedregant an el president del ministeri y a la forsa pública, obligant a fer ús de las armas a la guardia civil y resultant varios morts y ferits.

Ara ja poden dirse fusionistas y conservadors que tots són germans en motinadas populars, y qu'están en igualtat de condicions de quefes dels respectius partits.

Y anem per un altra, que de ficso no deurá tardar.

Deyam la semana passada qu'en Sagasta estava ja a punt d'eclipsar la popularitat d'en Cánovas, monarquicament pensant, perquè es presentavan sintomas inequívocs en l'atmosfera política de qu'el quefe fusionista anava a ser rebut pels pobles am las meteixes ó semblants ruidosas ovacions que tantas vegadas havia acompanyat per Espanya l'estada en varios punts del gran estadista conservador, y lo que deyam ta vuyt dies, avuy está ja plenament demostrat, amb una sola diferencia en contra qu'augmenta y correteja la nostra argumentació del darrer número: qu'en Cánovas era rebut a xiuletos, y an en Sagasta ara s'el reb a pedradas.

Un pas més en aquest camí de la popularitat dels quefes del torn pacífic del poder, y ja veig de quin modó el poble rebra a las sevas respectivas excelencias pera demostrarlos el seu entusiasme.

A tiros.

Van anar a Montroig uns comissionats a cobrar las contribucions, y an el pregó qu'es va fer per tal motiu van contestar amb un altro varios contribuyents dihent qu'es negavan a pagar, cominant an els demés a fer lo mateix.

Els gremis de Valencia han acordat també negarse a pagar la contribució.

Y per molts otros punts va fent molts presentis l'idea del no pagar.

Jo no sé quin remey queda al que no té, més qu'el no pagar.

Cansats ja els pobles de treballar pel dimoni, ó pel govtro, que pel cas és igual, portats a la miseria pels pagos de tota mena que pesan demunt d'ells, y ja sense un clau per vendre ó empenyar a fi de cumplir am l'Estat, la resistencia al pago dels tributs impossibles va a ferse tant natural com el respirar, que no es pod viure sense.

La miseria será, a Fultim, el verdaer motiu de fer an el poble revolucionari.

Decidintse a no pagar las contribucions, per la senzilla rahó de serli impossible fer altra cosa.

S'assegura qu'un industrial de Barcelona está fabricant un gran número de chapas pera bonas am las inicials C. VII pera qu'estigan a punt pels partidaris del rey de las d'oros quan pensin sublevarse.

Y es diu qu'aquets, pera proclamar an el seu rey, no esperan sinó a qu'es proclami la república, que la creuen molt a la vora, pera llenarsarse altro cop a encendre la guerra civil al crit bélic de *Donés Palla al Ruc*.

La gran qüestió seria qu'es cumplis la primera part del programa dels carlins, ó siga qu'es proclames la republica pera ells sublevarse.

Que després ja ho veuriam.

Puix l'experiencia fa ja temps qu'ens ha demostrat que pera que no corrin cucas caicas per la montanya, lo millor és cremar y destruir els caus que tenen a las ciutats.

Y aquesta vegada no fem tant burros an els republicans per no creure que sabrian aprofitar la lissó de l'any 1873.

Diuenge van rebre tal sotraqueig las institucions, qu'amb una mica més es trenca una pota de la taula que las aguanta.

Figurintse qu'algun tranquil per un cantó va fer corre la noticia de que s'havia mort en Cánovas de repent, no sabem si d'un empaig de dinastisme, y per l'altre costat va ferse corre la bola de l'aixecament d'una partida republicana casi a las portas de Barcelona, *nada menos* que de *guarantía* homes. El susto ja va serhi.

Sort de la Guardia civil y del telegrafo, que van comprovar a la carrera las dugas bullonjas, que, si no, a horas d'ara alguns *restaurantes* ja haurian traspassat la frontera per pura precaució.

Tal és la por que tenen molta gent d'upa an el gran dia de las compensacions en qu'es podrá anar a torna *journals* de passadas malifetas.

La colonia de ricatxos que, ensumant la retransa a la Cort, estiuiejavan per San Sebastiá, ha fet la maleta més que depresa després del moti anti-sagastinesc, fugint uns cap a Fransa y altres retornant abans de temps a la vila de l'66.

No es pod negar que la gent de pelas gasta un heroisme que s'hi podria fer molt bon caldo.

Per lo que té de gallina.

Y què en direm del moti de Saragossa de diuenge?

Res: qu'allí no van haverhi tants morts y ferits com a Sant Sebastiá, perquè l'apedregat sols era quefe... de la corrida de toros, que sempre és menos que ser empresari de fusionistas y president del ministeri.

Peró tampoc van faltar cargas de caballeria, pedradas, sustos, vidres trencats (que sempre paga el poble) etc., etc.

Allí va comensar la bullanga en els toros. Tot es qüestió d'expectacles nacionals.

Aquestos derrers vuyt dias si que resultan els de las grans bullangas.

Sant Sebastiá ha repetit el dil·lone a la nit, y a Bilbao, per no ser menos, també hi ha hagut el seu motinet, que no ha pres las proporcions sangrentas del primer de Sant Sebastiá, però que l'amoïnarse y el gratar tot és comensar.

Y per si tots aquets no fossin prou y massa, a Gijón també hi ha hagut el seu motinás, corrent la sang com a Sant Sebastiá. Uns regidors qu'havian sigut suspesos per influencias del caciquisme, qu'allí impera com per tota Espanya, acabavan de ser reposats en els seus puestos pels tribunals competents. Es presentan els regidors a pendre novament possessio dels seus càrregs, y l'arcalde, fent de cacique major, diu que no li dona la gana de donar-losla. S'amoïna el poble, acut la guardia civil, y... ¡consumatum est!

Descarga que té crió, y amb uns quants ferits a l'hospital y algun mort al cementiri, puede el baile continuar.

Ovada,
que duri tant com pugui,
ovada,
que prou s'acabará.

L'istiu passat en Sagasta, sent oposició, va anar a passejar per Espanya y per tot s'el rebia

en triomf, arribant en alguns punts a desenganxar las bestias del cotxe qu'el portava y tirar d'ell els manifestants.

Si avuy, sent govern, torna per allí, no duplo qu'es repetiran las ovacions y manifestacions de lany passat, y fins creg que també s'arribarian a desenganxar las bestias del cotxe en qu'anés l'actual primer ministre.

Lo que si duplo es qu'es possessin a varas els manifestants.

Si no que, fent una altra bestiesa, hi enganxessin al ministre.

Y els pejjessin a cavall.

Lo qual que ja es ben diferent de lo que feyan lany passat.

Continúa la huelga de Caldas de Montbúy sostenintse amb el meteix valor per part dels huelguistas, havent rebut novament de recursos practicant la solidaritat 730 30 ptas. de diferents societats de varias poblacions.

El burgés alemany, qu'en las sevas temerarias ganas de explotar havia arribat fins a pagar deu rals semmanals a una dona per un treball de 68 horas a la semana, am lo qual li sertia a 4 céntims l'hora de treball, sembla que vol anar a llogar quadra a Granollers per explotar allí an el treballador del modo que no pod ferho a Caldas, lo qual avistem a fi de qu'els obrers de la primera vila del Vallés es preparin a rebel dignament cas de que vagi per allí a explotarlos.

La solidaritat dels treballadors té de vence la terquedat dels burgesos.

Els paperers de Sant Joan Lasfontes s'han tingut de declarar en huelga perquè els seus burgesos que, pobres, apenas poden menjar am las grans refutaladas de milers de duros que tots tenen, els han exigit una hora més de treball cada dia a fi de que las caixas de l'explotació puguin vessar més sovint.

Las societats que forman el Pacte d'Unió y Solidaritat de la región espanyola ajudan als huelguistas, que s'aguantan fermes confiant en la justicia de la seva causa.

Ha sigut denunciat el número de *El Igualadino*, d'Igualada, corresponent al darrer diumenge.

La situació y el caciquisme no volen igualtat en res, y la millor manera de lograr las sevas intencions pensan qu'es fent denunciar a *El Igualadino*.

Felicitem an el colega per la inmerescuda atenció fiscal de que ha sigut objecte.

Els Centres *Regenerador y Amigo de Sant Martí* de Provencals, donaran un meeting demà dissapte, a dos quarts de 9 de la nit, en el local *Queraldo*, carretera del Clot, en commemoració de la libertat obtinguda pels companys de Chicago, a la qual reunió s'invita a tots els amigs de l'emancipació del proletariat.

CANTARS BILINGÜES

—Diga usted, señor platero:
¿cuánta plata es menester
per mantener las queridas
qu'un señor ministro té?

Hasta al sabio Salomón
le conté yo tus partidas,
y ell va exclamar: — ¡Y quin burro
és el qui va sempre a missa!

En la puerta de tu casa
me puse a considerar
que si tant, nova, et confessaas
deus comette molts pecats.

BELLA CHRIQUITA

A conseqüència del moviment obrer qu'es nota entre els treballadors de la terra qu'aspiran a la seva millora y total emancipació, uns quants senyors propietaris d'aquets que sempre volen protegir an els qu'explotan fentlos adormir al cant de la sirena de l'harmonia entre el capital y el treball, han ideat una caixa dels morts pera enterrarhi paguesos, fentlos

veure que si es fican en aquella associació d'ensopits may els faltará pa sec pera ferse sopas mentres siguin bons minyons, creguin al propietari deixantse llevar la pell per cap diner y confessin y obreguin sempre que l'Iglesia ho mani ó el rector m'els ho indiqui.

La iniciativa ha surtit de Sabadell, ahont hi ha tants fabricants y propietaris, que són uns pobres que per partida doble igual escanyan a l'obrer industrial com a l'agricultor.

Qu'obrin l'ull els paguesos és lo qu'els convé, y meditin que quan els seus protectors no han pensat en protegirlos fins que veuen aixecarse poderosa ó en vias de serho una associació de treballadors del camp, és precisament en aquesta en la que tenen de buscar la seva millora avuy y la seva emancipació demà, per conseguir lo qual tenen de fugir com d'escaldrarse de deixarse enganxar en aquesta caixa dels morts que pretenen fer estar junts el gat del capital y el ratolí del treball, a fi de qu'aquell pugui descansadament menjar-se an aquet sempre qu'en tingui ganas.

¡Ojo, doncs, paguesos, y no fem pas el pagés en aquesta qüestió per lo molt qu'us interessa!

Tot el senyorio qu'istiejava a Sant Sebastiá ha fugit més que depressa d'allí després del segon moti dels dilluns a la nit.

El dimars ni la fugida d'Egipte pod compararse a la idem de Sant Sebastiá.

Per alguna cosa, doncs, han servit ja aquellas bullangas.

Pera demostrar que si els privilegiats es tingessin ells meteixos de defensar els seus privilegis, no hi hauria tiranias ni per mitja hora.

Els cotxeros de Nàpols s'han declarat en huelga, y perquè no anessin esquirols a ocupar las sevas plassas, lo primer qu'han fet, ajudats pels demés treballadors dels altres oficis, ha sigut arruixar am petroli els cotxos, tramvias y demés vehiculs que conduhien els huelguistas, y calarhi fog al mitj de la via pública.

La policia, naturalment, va intervenir en la qüestió, y els tiros van anar endoyna qu'era un gust.

No hi há remey. Las qüestions de huelga las han tret del motlo pacífic las intemperancias de las autoritats posantse sempre de part del capital y atropellant a l'obrer, qu'aquet are, al declararse en paro, ja sab que no es té de parar en chiquitas, y seguint el refrá que diu «a grans mals grans remeys», de bonas a primeras se defensa com pod y no com vol, y d'aquí endevant cada huelga portará ja en si aparellada una qüestió d'ordre public y el llibrament d'una batalla que pocas vegadas presentará ja l'aspecte de pacífica.

Qui sembra vents, recull tempestats.

L'entrada al mes de Setembre porta congouxa immensa als ministerials.

Recordan lo fatidic qu'ha sigut aquet mes per algunas testas coronadas.

Y, sense voler, comparan en el seu interior l'actual situació política am la qu'imperava en Espanya en igual mes de l'any 1808.

Ja es comensa a saber lo qu'era aquella partida republicana sublevada entre Rubí y Sant Cugat.

Segons *El Noticiero*, formavan la tal partida el director general d'una societat de seguros contra las pedregadas, l'inspector de Catalunya y el subdelegat de Sabadell de la meteix societat, dos perits agrònoms, varios propietaris y parcers de las terras que s'anavan a peritar pel corresponent abono del seguro, y alguns guarda-boscos.

Com pera fer el peritatge del dany ocasionat per las pedregadas anavan tots junts, y els guarda-boscos portavan la seva carrabina... ja la varem tenir armada la partida, y sort van tenir els peritadors de no toparse am la Guardia civil, perquè amb aquets temps que corren molt hauria sigut que no els haguessin tractat com als amotinats de Sant Sebastiá ó de Gijón.

Entre l'arcalde, el rector y un senyor comte qu'imitant a Joan de Robres fa caritats per Cornellá a pesseta per barba gastantse fins a cinc duros cada any, em contan un grapat de trifulas de competencia que no en ting de fer res ni interessa als meus lectors.

Aixó de la caritat en certas condicions que

no fa més qu'humillar al qui la reb, ja voldriam fa temps que se n'hagués perdut la mena.

L'únic que pod remediari els mals socials no és la caritat, sinó una verdadera solidaritat humana.

No sabem si per distreure als ministerials de las penalitats d'aquets derrers dias, anuncia l'empresa del Galvo-Vico que per fi dilluns debutará la celebritat duposa protegida per *La Folla* de Madrid y congedada am l'estrabòtic nom de *Bella Chiquita*.

Ja estig veient a més de quatre vells verts, devots y rancis, qu'els cau la bava de gust a solas de pensarhi.

Y qu'en public es posan una fulla a la cara pera que no s'els congeguí.

Confessa *La Publicidad* que són mals els temps que correm.

Y doncs ¿qué s'han fet els optimismes del seu amo Castelar?

Y afeixes que tot pod arreglarse am un poc de cordura.

Ah, si: crevent a n'en Castelar n'hi há prou pera sortirse de tot.

Y acaba dihent que si no ho fem aixis se podrá posar a Espanya un rétol que digui: *Nació de bojos incurables*.

No tinga por d'aquesta. Es impossible que tots els espanyols pateixin de la xifadura castelarina.

En Sagasta, no poguent resistir las ovacions que li feva el poble de Sant Sebastiá, va retirarse de l'hotel de Londres ahont s'hostajava y va anarsen a viure al govern militar.

¡Ay jo et fum! Amb una mica mes s'en té d'anar a viure a l'esquadra...

Esperém a la próxima.

XARADAS

Prima y quinta són vocals totas dugas ben iguals; és part de cos la segona qu'en porta tota persona; un pronom és, sens quimera, si buscas bé, la tercera; la quarta és afirmació que sovint gasta, lectó; y, per últim, el total es nom de dona usual.

C. JULIÀ DE SABADELL

Una vocal la primera, és beguda la segona, nota musical tercera, y la total ben entera ciutat espanyola dona.

BERNARD LLORENS

CONVERSA

- Treseta, vols venir?
- A casa teva?
- No.
- Doncs ahont?
- A comprar lo qu'hem dit entre els dos.

LLORENS BOVI

TERS DE SILABAS

Substituir els punts per lletres de modo que, llegidas vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla, nom de dona; 2.ª ratlla, grau de buró negre; 3.ª ratlla, an els estudis n'hi há.

GEOGLÍFIC

AGOST JANER
X
ABBH L
FON BI

C. BARBERA Y CAROL

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Ters de silabas: AN TE RO
TE RE SA
RO SA LA

Treinta clocas: El pla de la Boqueria.
Geoglífic: Per motins Espanya.